

Werk

Titel: Commentationes Societatis Regiae Scientiarum Gotti

Verlag: Dieterich

Jahr: 1828

Kollektion: Wissenschaftsgeschichte

Digitalisiert: Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen

Werk Id: PPN35283028X_0006_2NS

PURL: http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN35283028X_0006_2NS

LOG Id: LOG_0009

LOG Titel: De hymene seu valvula vaginali

LOG Typ: article

Übergeordnetes Werk

Werk Id: PPN35283028X

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN35283028X>

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

COMMENTATIO
DE
HYMENE SEU VALVULA
VAGINALI.

IN CONSESSU SOCIETATIS DIE XXII. JUL. MDCCXXVI. RECITATA

A

LUD. JUL. CASP. MENDE.

Anatomia et hominis et bestiarum physiologiae fundamentum iure habetur. Antiquitati igitur, cui antistitum sacrorum mandatis, populorumque moribus ac institutis, ne hominum dissecarent cadas-
vera, interdictum, vitae humanae rationem, quum partium quibus sustinetur nec structuram nec functionem recte perspexisset, occulta-
tum fuisse patet. Animalia omnino pristinis quidem secabantur temporibus, quoniam ea autem quae in iis inuenierant veteres constitutionis ac formae vitaeque generis in homine et brutis diuersitate neglecta ab his ad illum, cuius structuram et habitum nescie-
bant, simpliciter transtulerunt, iisdem ex quibus nobis deinde tan-
tum lucis affulsit profundius in errorem inducebantur.

Quod ea vero iam pridem elapsa aetate maioribus, id nobis etiam hodie adhuc contingit, vt constructione partium organicarum vel non detecta vel per classes, genera ac species animantium minus persecuta functionem earum enucleare nequeamus, quod inter

reliqua corporis humani instrumenta, quorum usum et modum agendi ignoramus praesertim glandula thyroidea et thymus probant.

Fingunt plerumque, vbi vera rei cognitio deest, homines sibi met ipsi sententiam quandam opinatam, quae, licet non unico fulciatur argumento, ab hoc tamen ad illum et ex uno in alterum lustrum transmigrat et sanctioris fidei apud omnes aestimatur. Sic vaginae muliebris in puellis huicmodum non defloratis introitum claustro virginali, seu hymene, opertum esse et antiquiores et recentiores scriptores, ne, vti dicunt, inter tot libidines virginis corporis contaminatio lateat, vaticinantur, eoque bestias ideo carere alta voce clamant. Postea autem plures, et inter illos perillustris Blumenbach et celeberrimus antecessor Osiander hanc rem subtilius perscrutati sunt, et origini structurae ac formationi apparatus, quo infimum vaginae lumen in virginibus angustatur accuratius explicandis operam et studium impenderunt, nec eum in brutis, quamuis ad aliam in iis normam formatus sit, penitus desicere, docuerunt. Quorum clara vestigia pressurus Vestra Viri illustres! venia, hanc materiam diligenter continuabo, atque meas in diuersae aetatis puellis et in animalium quorundam domesticorum feminis institutas de ea obseruationes, annexis meis de origine, structura et usu hymenis, qualescumque sint, annotationibus publici iuris faciam.

I. Hymen in sexus sequioris homine.

A. Genitalium conditio in foetibus feminis ac neonatis puellis.

Partes sequioris sexus genitales inter ea organa habentur, quae ab prima infantia usque ad pubertatem minimas fere incremento patiuntur mutationes, nihilosecius tamen nos eas dum perscrutari sumus in qualibet hominis aetate ad figuram, situm ac extensionem alias quam in praecedente reperimus.

In feminino ex primis grauiditatis mensibus foetu, in quo partium genitalium externarum imperfecta conformatio sexus differentiam

tiam extrinsecus certo cognoscere non sinit, internae ut uterus cum tubis, primia ovariorum rudimenta, armato praesertim oculo clare cernuntur. Matricis in secundo grauiditatis mense superior pars, seu fundus, instar filii albi aduersus parietem pelvis posteriorem transuerse situs duas, unam scilicet ex quilibet latere, eiusdem structurae ac coloris graciliores autem lineas pariter filiformes ad annuli abdominalis regionem demittit, ligamenta nimirum uteri rotunda, quae in tenerima aestate, ut dein per totam vitam omnium iam quibus ipse subiicitur mutationum partem suam capiunt. Inferior uteri pars et vagina, quum ex massa pulposa aut gelatinosa, quae distinctam ac constantem formam non admittit, consistant, nec inter se nec ab circumiacentibus partibus perspicue discernuntur. Tubae Falloplanae ab extremis finibus eiusdem lineae albae, quam fundum uteri praesentare diximus, in utroque latere egrediuntur, et subtilis ac candidae taeniae similes ab superiore ad inferius flexuram faciunt postea vero pone ovaria, quae in utraque spinae dorsi parte ad longitudinem erecta iacent, ascendunt, usque tandem absconduntur. Ab puerorum genitalibus internis, quibuscum primo intuitu omnino commutari queunt, haec tenerima puellarum praecipue ligamentis rotundis distincta, quae non ut funiculi spermatici ab testiculis ad prostata descendunt, sed ab utero, cuius forma simulac comprehenditur alia est quam ea prostatæ, in cauum pelvis versus parietem eius anteriorem. Penis virilis et clitoris inter partes sexuales eae sunt, quae formam ac structuram, hactenus conspicuae, easdem fere habent, propterea hanc ab illo distinguere vix poteris, nisi in rimam vulvae attendas, quae clitoride quidem, labiis minoribus praeputio eius intime connexis detracta, ad maximum partem obtegitur, subter ea tamen semper paululum hiat. Coles hoc tempore plerumque altior clitoride exstat, et pensilis quamquam erectu tamen facillimus est; dum tollitur autem in scroto, compresso quidem ac fere plano, nunquam vero, excepto praeternaturali statu, in duas partes separatas diuiso, ullum cuius-

dam aperturæ vestigium relinquit. Quibus ex omnibus iure colligendum opinionem quorundam scriptorum nullum foetum ab origine femininum non esse, vnam embryonum partem dein vegetiori autem efformatione et incremento in viriles transire, alteram vero in gradu efformationis inferiore retineri, feminasque manere, itidem aliorum foetus tenerrimæ aetatis charactere ac qualitatibus sexus prorsus carere, ad fictitias referendam esse.

Tertio grauiditatis mense filum, quod fundus vteri est, in media parte parum intumescit, tubae extensiores ad latus utriusque ovarij externum magis prominent, quae autem ipsa situm obliquum obtinent, extremis suis superne sitis obtusioribus ab se invicem remotis, inferioribus et tenuioribus autem appropinquatis. Corpus, collum et orificum vteri ob substantiae suae teneritudinem circumscriptam ac stabilem figuram hoc aetatis mense non receperunt, ideoque ea ab partibus vicinis et praesertim portionem s. d. vaginalem ab superiore vaginae parte, in quam modo inobseruabili se subducit accurate distinguere nequeas. Inferior cunni portio canali perangusto perforatur, qui mollibus quidem ac fere gelatinosis sed superficie tamen rugosa insignitis parietibus, muco viscido et albido paululum extensis, coeretur. Rima vulvae labiis minoribus, ad inferiorem maiorum commissuram protractis, inter se autem distantibus formata, ad maximam partem clitoride contingitur.

Quarto mense omnes partes sexuales et externae et internae perspicuae sunt. Vterus triangularis cernitur, sed ab anteriore ad posteriorem superficiem complanatus et superne instar membranae compressus. Ovaria extremitate superiore magis magisque ad latera subsidunt annexis in externo margine tubis, quae integre cum fimbriis ostium eius abdominale circumvelantibus in conspectum veniunt. Portio vteri inferior cum media et superiore comparata extensior, et magis cylindrica in fundum vaginae apice subrotundo medio rima transuerse fisco protenditur. In vaginae parietibus rugosis ab omni

latere compressi et angustissimi canalis limine inferiore integer hymen dissecso antea perinaeo labiisque minoribus inuicem ab se remotis nunc primum visui patet. Consistit hoc septum, quo partes genitales externae ab vagina seiunguntur, ex duplicatura internae eius membranae, quae ad formam ouata ab ostio urethrae incipiens versus commissuram inferiorem labiorum vuluae descendit, in medio autem arctissima ad longitudinem fissa rima in duas aequales plicas diuiditur. Attentione dignum est ut urethra cum suo orificio eodem tempore quo hymen sub oculos cadit, perfecte conformata conspiaciatur, ex qua aequali praesentia non malo iure relationem quandam inter hanc et illam admittere queas. Idem mucus gelatinosus, qui in praecedente mense parietes canalis vaginae paululum extendebat, nunc maiori copia non solum hunc sed etiam cauuni vteri praesertim inferiorem eius partem implet, quum superior ob suam angustiam non nisi minimam eius portionem recipere possit. Sexto grauiditatis mense internas partes generationi inseruientes elegantissime effinxit natura, iisque peculiarem et ad partus terminum vix variabilem formam tribuit. Ovaria cum caeteris organis sexualibus comparata, maiora quam dein post partum, situm quidem obliquum porro obtinent, magis tamen horizontalē quam perpendicularē apicibus suis ad uterus versis; tubae cum fimbriis et uteri ligamenta tam rotunda quam lata ab partibus vicinis optime distinguuntur. Vterus longiusculus, et in media et superiore parte paulum crassior, interne maxime rugosus et materia gelatinosa vndique repletus infima sua portione multo ampliore profundius in vaginam pendet, ore suo autem peculiari constructione, scilicet exili eminentia, denticulo simili, in medio labii anterioris prominente, quae impressione sibi apta in posteriore labio recipitur, firmiter clausus. Vagina superiore parte paululum amplior, inferiore vero contractior parietibus suis maxime rugosis, inuicem ad se compressis, sed ob mucum gelatinosum quo separantur, inter se non concretis, magis inflexa et protracta descendit

et valuulam vaginalem prae se protrusam ad rimam inter vtrumque labium vuluae minus hiantem deprimit, quo sit, vt spatium inter hanc et illam, quod nomine atrii vaginae salutamus, arctius nunc quam antea contrahatur. Orificio vrethrae, quae recta linea sub ossium pubis coniunctione seu symphysi decurrit, immediate super introitu ad vaginam apertum, igiturque desuper hymenea praeminet, eoque non clauditur.

In foetu maturo vterus eandem fere formam ac situm, quae ad pubertatis initium obtinet, substantiam autem magis compactam, et, nisi oculi me fefellerunt, ex tenerrimis fibris compositam offert. Propria sua interna membrana mucosa multis duplicaturis transuersalibus ad margines crenatis aut dentatis in cauum prominet, atque id gelatina albida ac glutinosa plenum, valde coarctat. Pars inferior, canali colli vteri longissimo ac tenuissimo nihilosecius tamen ea gelatina cuius mentionem fecimus repleto, transfixa, praesertim autem portione sua vaginali, non solum maior est, quam antea, sed superiorem etiam extensione superat. Os labiis suis versus finem deficientibus et tenerrimis, fissura ampliore oculis nudis satis conspicua, latius quidem nunc apertum, nihilosecius tamen apparatus quo antea firmius praecludebatur, ex tribus plicis longioribus, quae ex canale colli vteri ad internam superficiem labiorum orificii descendunt, duabus nempe posterioribus sulcum oblongum inter se relinquentibus, et vna anteriore quam iste sulcus recipit composito, contractum. **Ab** hisce plicis longitudinaliter decurrentibus ad vtrumque latus aliae transuersae discedunt, quibus fit vt ipse fundus sulci posterioris striis transuersalibus arcte completus sit. Arbor sic dicta vitae ex iisdem plicis composita, sed ouula quae a Nabothio nominantur, glandulae nimirum muciferae, adhuc desiderantur. Vagina muliebris in duas inter se diuersas sectiones, superiorem breuiorem, perpendiculararem ac spatiosiem, et inferiorem longiorem ad rimam vuluae autem oblique decurrentem et magis contractam bene distinguendas diuisa, in toto suo ambitu interno rugosa qui-

dem, hoc vero proprius sita quatuor rugarum columnis ab totidem internis parietibus, superiore, inferiore et duobus lateralibus, prosilientibus, et tegumento quasi papilloso vestitis, adeo coarctatur, ut canalis quo transfigitur formam ex iis quadrangularem recipiat. Interstilia inter has columnas eadem materia glutinosa implet, qua totum vteri et vaginae cauum refertum esse diximus, quominus haec vero effluat vtrumque crus valvulae vaginalis in quolibet introitus ad vaginam marginis latere affixum, impedit. Ambo crura hymenis basi sua ipsis rugis adhaerent, margine autem libero versus medium cunni aperturam assurgunt, et fossas inter columnas, ut gelatinam contineant apertas, operculorum instar obtegunt.

Pinaeus, qui ex quatuor carunculis myrthi baccas referentibus in quatuor sinus pudoris virginum angulis, in singulis videlicet singulae positis, hymenem compositum esse contendit, hasce rugarum columnas duplicatura membranacea qua iunguntur vel praetermissa vel iam detrita absque dubio pro valvula vaginali habuit, quod ex descriptione eius ab ipso viro celeberrimo data clare cognoscitur; hunc vero externam figuram hymenis in tenerrimae aetatis puellis bene nosse imagine eius depicta et libro suo "de virginitatis notis, graviditate et partu a)" adiecta, quac etsi rudis fida tamen est, probatur. Rugarum hae quatuor columnae eam sane partem carneo-verrucosam hymenis *Garengeoti* repraesentant, quam basin membranaceae per omnem ambitum efficere vir celeberr. affirmauit.

Hymen ipse, sicuti nos eum descripsimus, formam suam ouatam et in medio longitudinaliter fissam, ita tamen ut rimæ non ad inferiorem commissuram pateat, omnino adhuc seruat, sed alium nunc in relatione ad labia minora et maiora vuluae situm habet quam antea, quum maiori quod cepit incremento, rimæ vuluae retractis labiis minoribus, quae extremis suis inferioribus maioribus versus dimidiam longitudinem accretae sunt, his ipsis autem maioribus ab vtro-

---

a) Lugduni Batavorum 1650, p. 50. 52.

que latere ad medium protensis adeo appropinquetur, vt in neonata puella, viua ac vegeta quae, vt solent, expansis cruribus in dorso iacet, proxime pone eam, scilicet vulvae rimam conspicatur.

Integro mense post partum vterus praesertim si ouariis comparatur, longe extensior quam in neonatis, et fundo ab anteriore ad posterius crassior, ad cauum vero per se et ob parietes nunc laeuiores ac in ipsum minus prosilentes, spatiösior videtur. Substantiae suae intima structura euidentius fibrosa se offert. Si in medio eam a fundo ad portionem vaginalem et a quolibet tubae ore interno pari intervallo in longitudinem perscidisti fibrillas ab superiore ad inferiorem partem recte decurrentes armato oculo eo promtius conspicias, quo lumina vasorum, dein illam perreplantia, angustiora adhuc sunt, easque non disturbant, quas autem musculos esse dicere tamen nequeas, quum hi largiori sanguinis influxu, igiturque in adultis, et non nisi statu grauido ex iis modo formentur. Vaginae superior pars ad inferiorem breuior et spatiösior, haec vero asperior, et quatuor rugarum columnis vt antea insignis, quibus introitus in vaginam arctior fit quam ipso hymene. Cauitates, quas omnes hae partes inter se sinunt, coalescentibus parietibus certe obturarentur, nisi muco gelatinoso crebro a nobis memorato constanter expansae, qui ex ea causa etiam in earum formatione maximi momenti habendus.

Status hic genitalium tenerimae aetatis puellarum quem descriptimus, is sane est qui quum quotidie, omissis minutioribus mutationibus, videatur, naturalis vel consuetus illorum iure nominatur, hunc vero vt ceterae corporis humani partes, multis aberrationibus subiici optimorum scriptorum relationibus non minus quam propriis nostris obseruationibus satis constat, quas quatenus ad hymenem pertinent hodie proponere sufficiat. Est autem id quo hymen in foetu ac recens natis a naturali statu recedit attentione praeципue dignum, quia hoc tempore adtrectationibus externis non ex-

positus est, aberrationum suarum igitur species naturae duntaxat lusu efficiuntur. Sequentes sunt quas ex hisce ipse vidi, et ad maximum partem in egregia collectione anatomica Regis munificentia nobis donata conseruo. In puella in Xenodochio Regio obstetricio hic florente recentissime natâ hymen rima non fissus supra ostium vrethrae ascendebat, et non nisi pere exiguo foramine transfigebatur, ex quo vrina non sine sanitatis et vitae amittendae periculo, molestissime et modo guttatum efflueret. Cultro hoc vitium congenitum et omne ex eo ortum periculum cito ac tuto remotum.

Altera species aberrationis valvulae vaginalis in nostro museo asseruata, eam vt plicam sémilunarem ab inferiore liminis vaginae margine pone fossam nauiculariem, quae inferior et excavata pars atrii eius est, sic ad medium adsurgentem offert, vt inferior dimidia pars aperturae ea operiatur, altera tamen superior non nisi cunni rugis in eam prominentibus claudatur.

In tertio exemplo, quod pariter apud nos seruatur, hymenis ad substantiam, non ex sola membrana interna vaginae sed ex cutis prolongatione compositi, duplaciem aperturam in vagina simplici habemus. Rima qua plicae eius separantur, modo consueto ad longitudinem decurrentes, hoc casu transuerse fissa magisque expansa est, et septo longitudinali in duas aequales partes diuiditur. Eadem haec formatio plerumque ad annos pubertatis perdurat, quinimmo non impedit quo minus femina eo vitio maculata concipiatur, postea vero in partum enixura caput foetus in exitu retinet. Ego ipse hoc septum in xenodochio nostro obstetricio ex genitalibus puellae viginti sex annorum impudicae et libidinosae consuetudini antea deditae, durante partu, cum capiti prorumpenti viam clauderet excidi, et non exiguis numeris trabecularum eiusdem originis membranacearum, quas celeberrimus antecessor feminis sub vltimis ad partum doloribus exsecauit et dein in spiritu vini conservavit in museo nostro spectaturis monstratur.

In quarto exemplare, quod nos habemus, inferior pars hymenae adeo extensa est, ut expansionem sacciformem ex labiis vulvae minoribus iusto longioribus existantem efficiat. Apertura non, ut in aliis, rima est, ab superiore ad inferiorem angulum, qui hoc casu non existunt, in longitudinem decurrentes, sed magnum foramen superne apertum. Duas species huius difformitatis in museo nostro reperies et in vtraque substantiam hymenis eandem labiorum minorum, quae praesertim in recentissime asseruata vasis sanguiferis laticem rubrum continentibus manifeste perreptatur.

B. *Hymen impuberum ac puberum.*

Genitalium in puellis ante pubertatis annos morte abreptis accuratiis inquirendorum raram occasionem habui, in iis autem quae cultro meo subiiciebantur ratione hymenis, praeter profundiores atque abditiores locum quo sedet, qui ab maiore incremento partium circa atrium vaginae et vulvae rimam sitarum, dum ipse paulo minus increscit, pendet, nihil fere notatu dignum obseruauit. Puella tamen septem annos nata, vitam degens morbo autem scrophuloso vexata hymenis defectum mihi obtulit. Inter caetera morbi symptomata misella continuo muci effluxu ex genitalibus mox spissioris mox tenuioris, nunc gelatinosi et albidi, tunc vero flauoiridis ac purulenti cruciebatur, quamquam ab prima infantia sub oculis prudentis ac prouidissimae matris vixerat, et vlla externa irritatio partes suas genitales violare, imo tangere non potuerat. Fontem humoris excreti ut certius detegarem, partes ex quibus defluebat diligenter inspexi, easque iusto laxiores, extensiores ac magis dilatabiles, et absque hymenis vestigio vidi. Vagina quidem rugosa fuit sed mollis et lubrida, et in limine suo paulo contractior nec ullum caruncularum myrtiformium indicium habuit. Vtrum defectus hymenis inter causas effluuii mucosi ex vtero et vagina habendus, an ipse inter sequelas morbosas peruerse et auctae secretionis numerandus, quae absque membranorum

vaginae

vaginae internarum laxitate et destructione admitti neguit, decernere non audeo, sed ab vero non prorsus discedere crederem, permagnam materiae mucosae copiam quae ex solo vaginae atrio profluere certo non potuit, ab parietibus internis vteri et vaginae nec hymene nec materia gelatinosa, quae hoc deficiente libero effuebat, contra aëris influxum munitis, ad maximam partem secretam esse.

Virginibus marito maturis quae iam saepius fluxum menstruum absoluunt vagina ab anterieore ad posterius compressa est, ad latera autem magis extensa ac minus rugosa, hymen vero ad eius ambitum adeo retractus ut saepius in medio non rimam sed foramen longiusculo rotundum relinquat cuius limbus inferior magis prominet quam superior et lateralis. Aperturam hanc in statu regulari semper ampliorem vidi quam ipsum aditum in vaginam columnis rugarum contractum. Dolor in primo cum viro congressu matrimoniali et sanguifluxus ex genitalibus qui eum comitari solet, minus ab ruptura hymenis quam ab violenta extensione ipsius vaginae pendet, iisque vero quae laxiorem cunnum habent, illaeso hymene, desunt. Carunculae myrtiformes nec semper existunt, nec in omni casu originem suam ex reliquiis disrupti hymenis trahunt. Videntur interdum in virginibus non defloratis, sed in genere saepius quam existunt, desiderantur.

Insolitae hymenis absentiae valuula vaginalis integre clausa opposita est, cuius memorabilem casum obseruauit. Membrana cutis similis in virgine viginti annos nata, vegeta ac bene formata sanguine menstruo, excreto quidem sed quia effluere non potuit in cauo vteri et canali vaginae accumulato, in tumorem globosum colore ex fusco liuidum et magnitudine caput infantis neonati superantem; expansa, sed basi sua limini vaginae affixa ex rimâ vuluae propendebat. Quum haec virgo sanguinis in genitalibus stagnantis pressione male afficeretur, et vagina clausa ab matrimonio quod inire voluit retinebatur auxilium petiit. Hymen

occlusus duabus lineis inter se transuersis ad similitudinem literae X., vt olim a *Celso* iam commendatum, incidebatur, et labia eo formata ad maximam partem exsecabantur, recens vulnus autem inmissio implicito in longitudinem linemento extendebatur, quibus auxiliis effluxus sanguinis, retractio hymenis, et introitus vaginae apertus efficiebantur. Dolor quem puella sub excisione querebatur et sanguinis stillicidium ex vulneris marginibus neruorum vasorumque sanguiferorum in hymene praesentiam sub ea conditione, vt non ex sola epidermide sed vera cuti compositus sit, probant. Eadem hanc aberrationem hisce diebus vir clarissimus et collega ac amicus aestumatissimus *Langenbeck* vidit, similiq[ue] curationis methodo correxit.

Bis in cadaueribus virginum adultarum, quarum castitatem non solum ratio morum sed praecipue etiam imperfectus ac fere infantilis externorum et internorum sexualium organorum status egregie confirmabant, defectum hymenis conspexi. In vtroque casu epidermidis duplicatura in vaginae limine omnino existebat, sed tam parca ac gracilis vt magis plicula tenuissima quam valuula videretur, vagina caeteris partibus arctissima. In aliis exemplis hymene laxiori pendulo et late aperto vagina etiam ampla et minus rugosa fuit. Marita quaedam vita adhuc laetans descripto hoc modo formata nullum, vt maritus mihi dixit, in primo coitu sensit dolorem, nec effluvium sanguinis ex genitalibus in eo experta est. Vexabatur haec femina, quae, nullum hucusque partum ediderat, iam ante matrimonium per plures annos fluore ex genitalibus mucoso, sic dicto albo, qui praeter constitutionem universaliter laxiorem, speciales causas, vitam molliorem ac sedentariam et fucolorum abusum habuit, de quo sanando consilium medicum ex me petens explorationi obstetriciae se subiecit. Argumenta ponderosiora me impellunt, vt statum descriptum hymenis et vaginae quem in hac femina memorato cognitionis auxilio reperi, in multis puellis aetate proiectioribus et valetudinariis ce-

teroquin castissimis saepissime obuenire, easque igitur, si viro sedant doloribus et sanguisfluxu in primo congressu vacare, id vero prae ceteris in medicina forensi non leuioris momenti habendum esse crederem.

Hymenem euidenter duplicem in cadauere virginis viginti quatuor annorum infelicissimo casu lapsus ex granario in paumenum occisae vidi ac depingi b) curauit. Introitus in ipsius vaginam modo consueto ac regulari plica duplo ac in medio rima fissaa munitus, ante eam vero altera duplicatura semilunaris membranacea margine crenato eam cingebat, in inferiore parte magis protracta in superiore autem ad interiora recedens, hanc vero valvulam ordinarie perexiguam nunc autem praeter ordinem auctam qua fossa nauicularis interdum ab reliquo vaginae atrio seiungitur non malo iure haberis, putarem.

C. *Hymen in vetulis.*

Fluxu menstruo ex senectute cessato genitalia et externa et interna in vetulis collabuntur et ad statum fere infantilem redeunt, excepto hymene, qui haud raro adeo increscit ut in omnibus suis dimensionibus maior fiat et marginibus externis plerumque dentatis ex rima vuluae emineat. Sequitur in eo, ut credibile est, istam naturae legem ad quam genitales partes, annis maturis ab generatione impeditae, in senili aetate vario modo deformentur. — Exemplar tale hymenis vetulae sexagenariae in nostro museo asseruatur, sed id non ex ea virgine (octoginta annos nata) excisum, cuius hymenis imaginem aeri incidi curauit celeberr. antecessor.

II. *Valvula vaginalis in brutis.*

Partes genitales femininas bestiarum partus viuos edentium non minus quam hominis intus excavatae sunt, pariterque muco quodam tenaci ac glutinoso refertae, qui non solum mechanico

---

b) Tab. I.

modo earum parietes expandit, sed certe ista materia primitiva est ex qua omnes generantur. Quae ne profluat aut liquore amnii durante grauiditate, post partum vero vrina eluatur, vagina vt in homine pone orificio vrethrae contrahatur oportet.

Ex simili igitur seminarum in homine ac in brutis mammalibus genitalium formatione ac structura speciem quandam hymenis in hisce etiam adesse iure colligi potest, quam in brutis domesticis, quas ea ratione perscrutatus sum, peculiari quidem modo conformatam et quasi duplicem, scilicet valuulam vrethralem et vaginalem, nullo fere labore reperi.

Vitulae, equulae, porculae, feliculae et caniculae eae erant bestiolae, quarum genitalia primis post partum mensibus antequam maribus tacta ventribus exsecui et accuratiori explorationi subieci.

1. Valuula vaginalis in equulis.

In vitula equina atrium vaginae, in quo ostium vrethrae dehicit, satis amplum quidem est, sed mox contrahitur, et ab cunni canale dupli apparetu seiungitur, cuius alter inferior plica membranarum vaginae transuersa formatur, quae os vrethrae tegit et vrinam, cuius riuus dum excernitur alia eminentia longitudinali deorsum dirigitur, ab illo retinet, margine suo libero autem ad ipsum atrium spectat; alter vero superior, tenuior et ex epidermide modo conflata limbo suo sursum erecto instar marsupii in vaginae canali pendet, quo introitus ad vaginam vt claudatur et mucus gelatinosus cohibetur aptissimus c).

Eundem finem alio modo assecuta est natura

2. in vitulis,

quibus vaginam proxime pone ostium vrethrae adeo coarctauit vt exili specillo eam inire vix non nequiturus sis, quod ope plurium valuularum artificiosissime compositarum egregie perfecit. Quin-

---

c) Tab. II. fig. a. b.

que tales duplicaturaे oblongae epidermidis eo modo pone ostium vaginae ab membrana eius interna assurgunt, vt superficie sua conuexa ac superiore se inuicem tangent et aditum ad vaginam penitus claudant. Si cuticulam quia componuntur remoueas impressiōnem subter singula longitudinaliter decurrentem, et extensione ipsis valuulis aequam, inter tales binas autem trabeculam membranaceo-mucosam supra eas ascendentem reperies. Valuularum numerus minime tamen certus ac constans est, sed nunc maior nunc minor, supra sex tamen aut infra tres non reperitur. Superficiem internam vaginae in toto suo ambitu eminentiae quidem graciliores et longiusculae angustant, inferiore autem pariete, eo loco quo valuulae descriptae sedem suam habent, maiores surgunt obliquae ac inter se cruciatae ad latera sic decurrentes vt angulo proxime supra ostium vrethrae formato id obtegant, et vrinae in vaginæ canalem infiltrationem prohibeant d).

Duplex ideo in his etiam animalibus apparatus existit, alter ad arcendum mucum viscidum ac gelatinosum qui in tenerrimorum vitularum internis genitalibus nunquam non reperitur, alter autem ad retinendum ab hisce vrinae radium.

3. *In porculis*

vrinae in longiori ac profundiori fossa duplicaturis internae cunni membranae mucosae composita via patet, supra quam atrium vaginae adeo coarctatur vt saccum interiore parte penitus clausum exteriore autem apertum reddat, eoque vrinae in vaginam instillationem prorsus impedit. Eodem modo quo atrium versus vaginam, haec ipsa etiam multis plicis ex ambitu ad medium decurrentibus versus atrium suum constringitur, pariter sacco infra operto contrahitur, quo materia gelatinosa, quae constanter adest, recipitur, et in-situ ac integritate sua tuetur.

---

d) Tab. III. fig. 1.

4. *In caniculis et feliculis*

similem apparatus quo vagina in vitulis infra angustatur non sine admiratione inuenies, quum ceteris omnibus haec animalia prorsus inter se differant. Eminentiae membranaceo-mucosae quae in vitulis supra ostium vrethrae pendent in caniculis et feliculis desiderantur, in quibus, situ orificii vrethrae magis declivi et rimae vulvae propiore, valuula vrethrae compensatur.

Omnia haece animalia feminina, quorun nos mentionem fecimus si in statum genitalium, antequam marem exporta sunt, respicimus, duplarem ideo in sua vagina apparatus habere, quo ex una parte vrina ab eius canali cohibetur, ex altera vero haec ipsa infra clauditur et materia gelatinoso-viscida qua internae partes genitales plenae sunt, retinetur, opinionemque illorum igitur, qui in domesticis praesertim in pullis asininis ac equinis femininis valvulam vrethralem quidem sed non vaginalem admittant, ad erroreas et ex conditionis genitalium manca cognitione nactas referendam esse liquet.

Admoueamus nunc si placet oculos nostros ad finem ac vsum hymenis in homine, quos dicunt morales esse, quoniam in animalibus eum non reperiri nec ullum physicum vsum, qui hymenis praesentia ac functionibus effici posset existere.

Primum argumentum demonstratione nostra ac descriptione structurae partium sexualium quarundam quadrupedum viuos partus edentium radicitus vt credimus euellimus, alterum nos autem, dum peculiarem finem et propriaque hymenis negotia ad oculos ponimus, haud minus reiecturos esse speramus.

Sunt autem quatuor momenta ratione ipsius vsus reputanda:

1. Ad structuram ac formationem partium genitalium sexus sequioris ea necessitate pertinet, vt haec absente hymene nec ad functiones suas recte perficiendas formari, nec in sua integritate conseruari possint. Subsidia quibus, in animalium perfectioris con-

structionis praesertim hominis corpore, ut maxima angustiae partem expandendi facultatem adiungat, natura vltur, plicae sunt seu valvulae, quas prae ceteris igitur partibus etiam genitalibus femininis tribuit. Quo iunior ante partum puella eo rugosior magisque complicata interna superficies vteri et vaginae, increscente autem aetate, et maiori parietum internas quas sinunt cauitates amplexantium extensione, magis magisque tamen laevigatur, in aditu autem ad cauum vteri, qui facultatem tam extendendi quam contrahendi pari gradu possidet, plicae resident, et ad id tempus, quo rima vulvae et canalis vaginae cole virili repetito concubitu, et protruso dein ex iis in partu foetu maturo saepius ac validius expanduntur, excepto irregulari statu, integre conseruantur, hisce autem causis infestatae ac violatae partim laxiores et planiores fiunt, partim delentur, inter quas valvula vaginalis primum certe locum obtinet. Incipit hac vero si ab interioribus ad externas configurationem partium genitalium prosequaris, noua plicarum series longitudinalium loco transuersalium cauum vteri et canalem vaginae coercentium, quarum ista non solum ob suam sedem, sed matuoris etiam efformationis causa, primitua existit, dum ceterae, labia scilicet vulvae minora ac maiora, adhuc imperfectae sunt, et ab ea ideo normam nanciscuntur ad quam formantur.

2. Hymen tegumentum est quo introitus in vaginam tam arcte clauditur, ne gelatinosa in cauitate vteri et vaginae contenta materia effluat. Materia haec ista sane substantia elementaris ac primitiva est, quae eo tempore quo nec ullum partium sexualium internarum vestigium conspicitur iam existit, et ex quo dein omnes singulae succrescunt ac firmam substantiam ac distinctam figuram recipiunt *c*), qua igitur paries cauitatum in genitalibus ex natu-

---

c) Noster *Langenbeck*, vir acutissimus, hancce materiam vasis sanguiferis tennissimis, liquidiore colorato fluido absque labore iniiciendis, perreptari non malo iure contendit, periculis vero quam primum poterit instituendis opinionem suam confirmare promittit.

rae lege obuenientium non solum extenduntur, sed prius etiam ex ipsa formantur ac ea deficiente perfici nequeunt. Sua dignitato igitur eximia haec gelatina primitia vsum tegmenti, quo retinetur, et quo minus effluat impeditur satis probat. Quantus sit iste vsum ex eo etiam patet vt similem apparatum et in hominum et in omnium animalium feminis propter eam rationem exploratis peculiari quidem formatione sed suis negotiis bene aptum indagatores naturae inuenerint.

3. Remouetur etiam hymene liquor amnii ab internis partibus genitalibus quo, si libere in eas inuadere posset, materia nutriendis immo formatrix elueretur, eamque parietum amplectentium imperfectum ac peruersum incrementum efficeretur, quod eo facilius fieri posset quo erectior rimae vulvae foetus feminini in vtero materno situs, eiusque apertura, pudendarum labiis imperfectis et gracilioribus minus contracta, latior, et affluxus igitur liquoris foetalis expeditior.

4. Non minus auertit hymen vrinam ab vagina, quo si probari posset foetum in vtero vrinam emittere, tanto maiorem vsum afferret, quanto imminentius ob situm introitus ad vaginam decliviorem eius instillandae periculum foret. Primis post partum diebus quibus neonata situm resupinum genibus versus abdomen attractis constanter obtinet, vrina nisi hymen eam retineret retro certe in vaginam laberetur. Quum in brutis praeter eum quo cunnus infra contrahitur proprius apparatus riuum vrinae ab eius aditu remoueat, huius negotii maiorem necessitatem in iis quam in homine adesse pleno iure colligitur. Aequalis existentia et vrethrae et hymenis, non minus quam nexus vterioris cum partibus vrethram eiusque aperturam inferiorem cingentibus, eum in harum efformatione et praesertim vt rectam suam positionem obtineant aliquid valere, probant.

Quibus omnibus, quod probandum erat, hymenem mere physicum vsum et peculiares ad efformandas et conseruandas partes sexuales functiones habere, minime autem finem moralem, probatum esse, credimus.

EXPLICATIO TABULARUM.

TAB. I. Genitalia externa virginis viginti quatuor annos natae, ob valuulam vaginalem duplicem insignia.

TAB. II. Partes genitales equulae mare intactae sic apertae ut in conspectum veniant

- a. valuula vaginalis,
- b. valuula vrethralis.

TAB. III. Fig. 1. Vagina cum atrio vitulae trium circiter hebdomadum sic incisa, ut

- aa. eminentiae membranaceo-mucosae, quae
- b. valuulam vrethralem formant, et subter iis,
- cc. valuulae vaginales in oculos cadant.
- d. Ostium vrethrae.

Fig. 2. Atrium vaginae ex vitula sex hebdomadum.

- a. Paries eius superior infra resectus et ad vaginam ita sepositus ut
- b. contractio vaginae pone
- c. orificium vrethrae adspiciatur.

TAB. IV. Fig. 1. Parietis superioris vaginae vitulae eiusdem aetatis et partis laterali superficies interna, denudata et modice distenta.

- aaa. Valuulae vaginales quibus vagina supra orificium vrethrae coaretatur.
- bbb. Interstitia membranaceo-mucosae inter has valuulas.
- c. orificium vteri.

42 LUD. J. CASP. MENDE DE HYMENE SEU VALVULA VAGINALI.

Fig. 2. Eiusdem partis vaginae superficies interna.

- a. Valuula vaginalis integra.
- b. b. Impressiones longitudinales quae disruptis valuulis vaginalibus conspicuntur.
- c. Interstitia membranaceo-mucosa.

TAB. V. Fig. 1. Partes genitales externae et vagina porculae quinque hebdomadum, a superiore diffissae.

- a. Atrium vaginae superne modo sacci contractum.
- b. Ostium vrethrae,
- c. pars vaginae angustissima,
- d. vagina infra arctissime constricta.

Fig. 2. Genitalia caniculae nouem hebdomadum.

- a. Vagina a superiore aperta,
- b. vesica vrinaria,
- c. ostium vrethrae,
- d. valuulae vaginales
- e. instertia inter has valuulas.

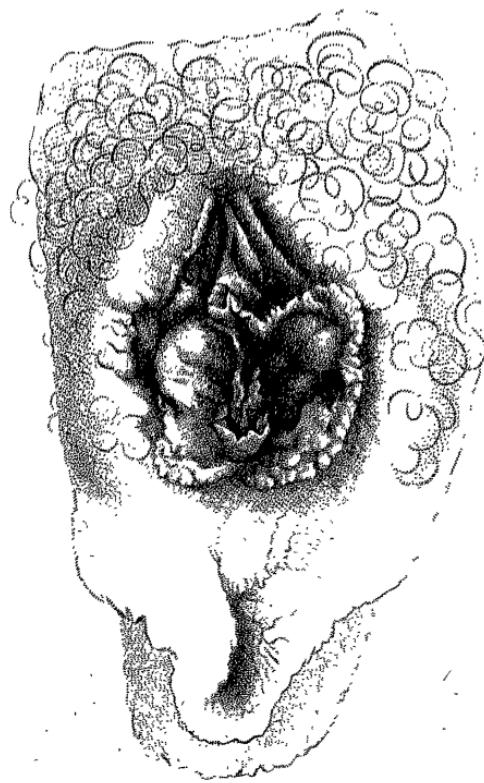
TAB. VI. Fig. 1. Genitalia puellae parturientis labiis maioribus et minoribus adeo retractis vt rima vuluae valuula vaginali integra coarctata in conspectum veniat. Obseruatus est hic casus singularis, recitata iam commentatione, in Xenodochio Regio Obstetricio heic florente, et arte viri iuvenis egregii Stechweh Hildensis paulo ante partum ad naturam depictus.

Fig. 2. Eadem valuula vaginalis plicis connuentibus tertia circiter parte imminuta.

Fig. 3. Eadem statim post partum simul cum interna superficie labiorum vuluae minorum disrupta.

TAB. I.

Mende Com. de hymeno.

Com. Tom. VI.

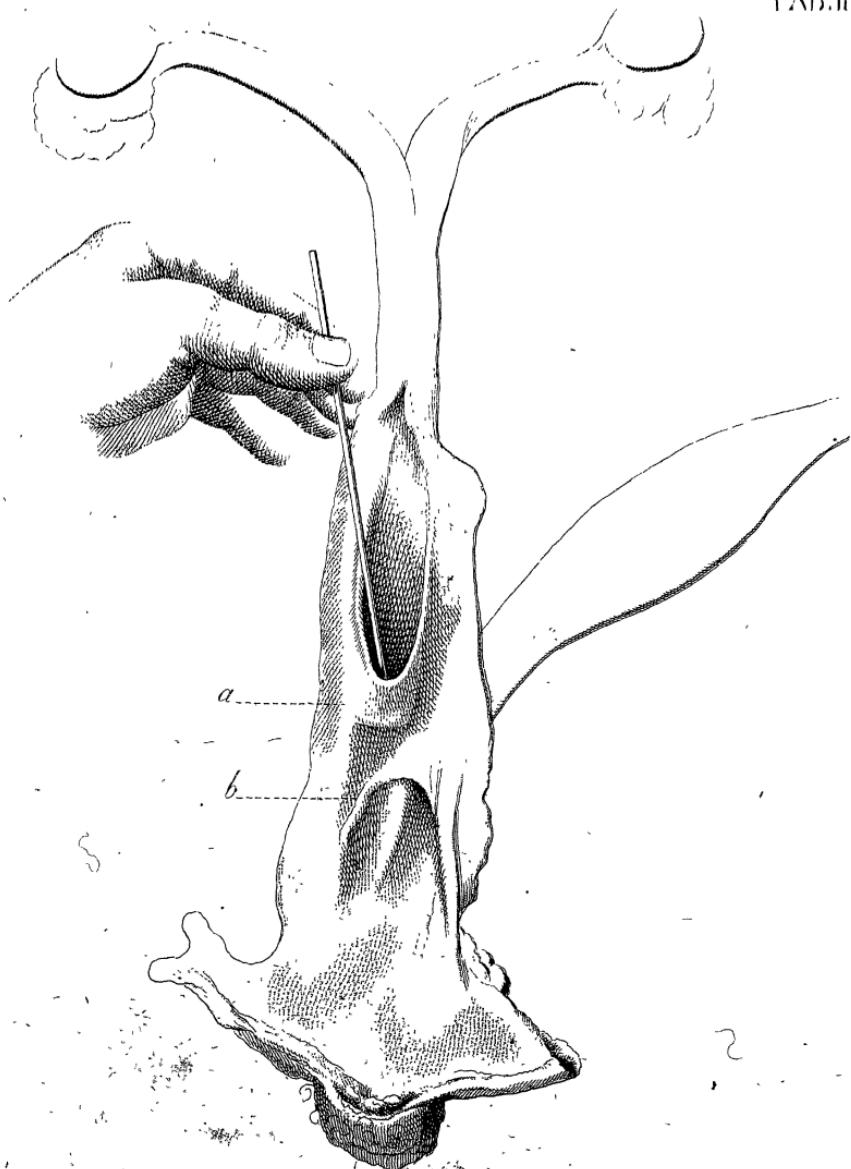

Fig. 1.

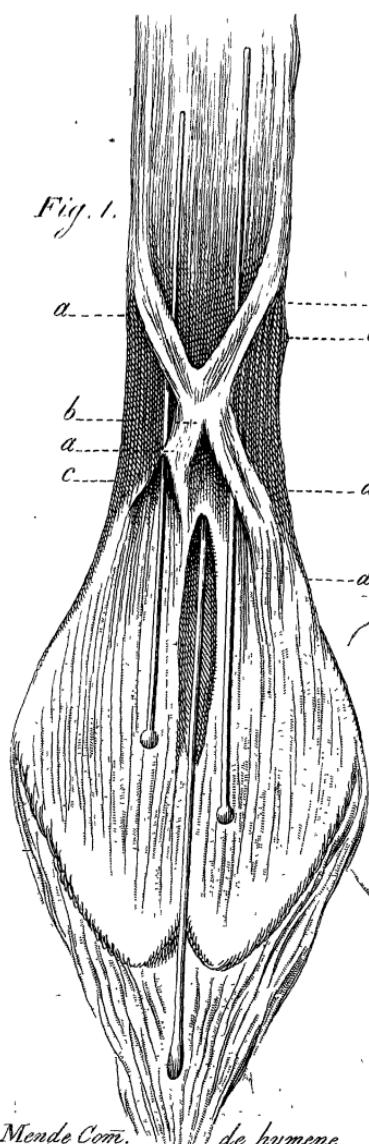

Fig. 2.

Mende Com.

de hymene.

Com. Tom. VI.

TAB. IV.

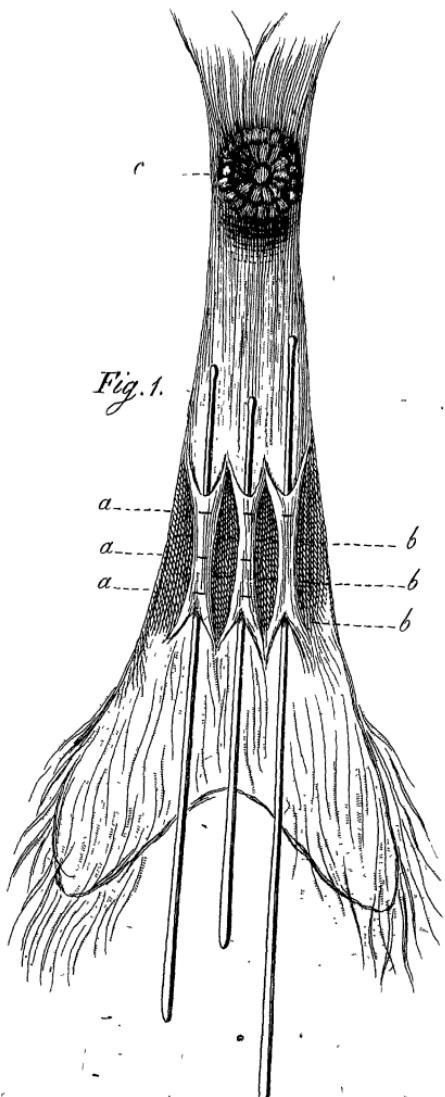
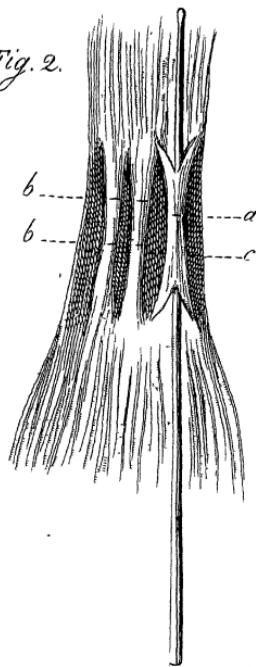

Fig. 1.

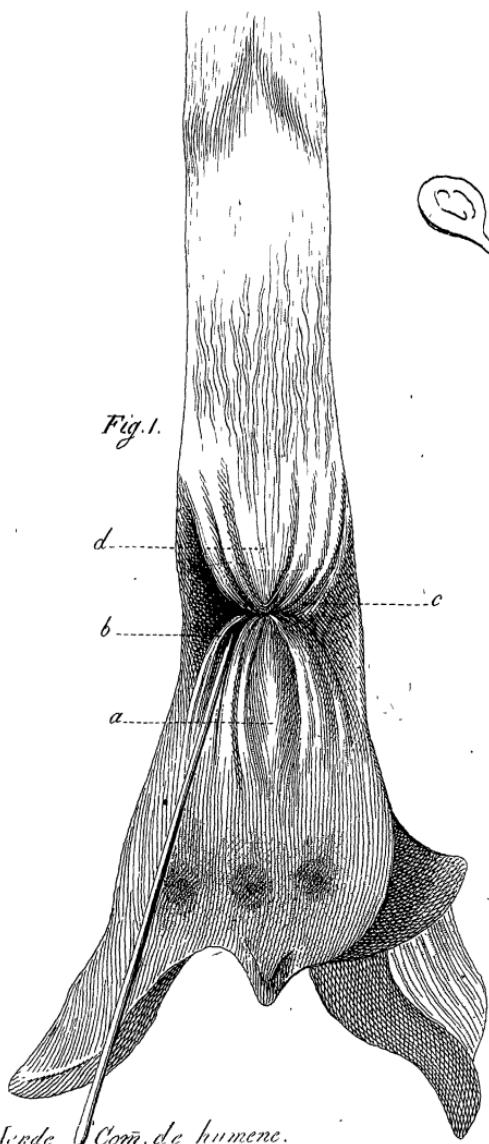
Fig. 2.

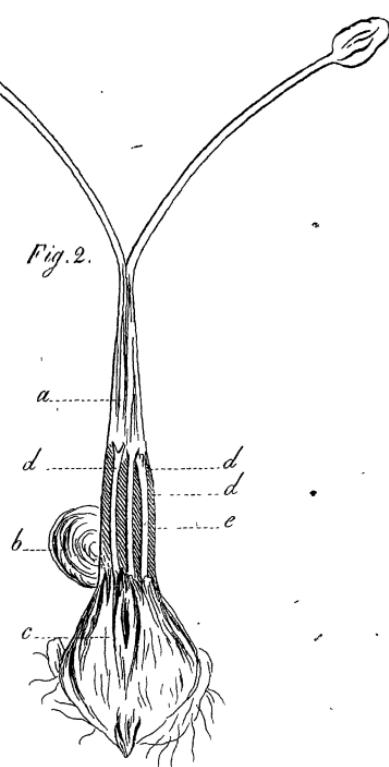
Mende Com. de hymene

Com. Tom. VI.

Mande o Corn. de humene.

Corn. Tom. VI.

TAB.VI.

Fig.1.

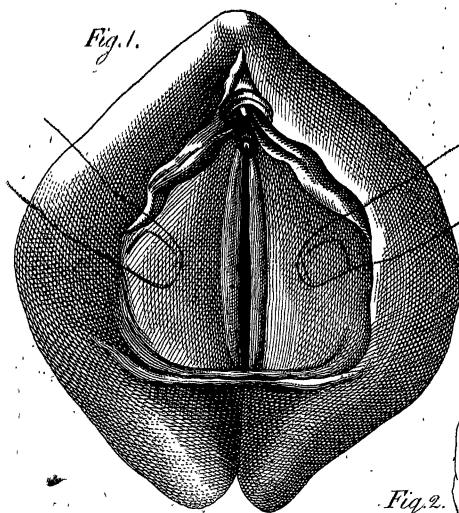
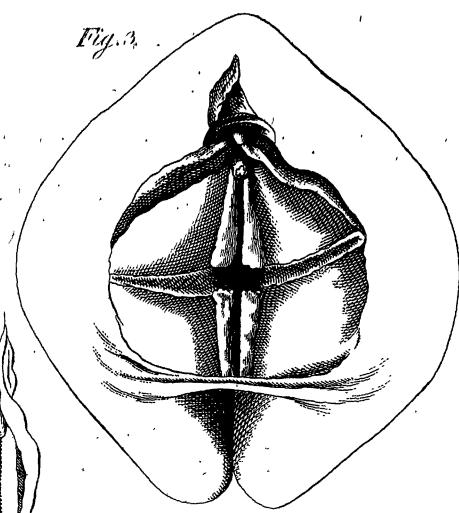

Fig.2.

Mende Com. de hymene.

Fig.3.

Com. Tom. V.

